

Số: 274 /HD-KN

Tuyên Quang, ngày 12 tháng 6 năm 2023

HƯỚNG DẪN

Kỹ thuật chăm sóc, nuôi dưỡng và quản lý đàn ong lấy mật

Ở nước ta, nghề nuôi ong lấy mật đã có truyền thống từ rất lâu; với lợi thế đầu tư cho nuôi ong thấp, nhưng các sản phẩm khai thác từ ong như: Phấn hoa mật, sáp, ... đều có giá trị về dược liệu và cho hiệu quả kinh tế cao; ngoài ra ong còn giúp thụ phấn cho cây trồng, góp phần bảo vệ sự đa dạng sinh học và môi trường sống. Để giúp người dân nắm vững kỹ thuật nuôi ong lấy mật, trong Chuyên mục Khuyến nông hôm nay, Trung tâm Khuyến nông hướng dẫn kỹ thuật chăm sóc, nuôi dưỡng và quản lý đàn ong lấy mật như sau:

1. Lựa chọn địa điểm và dụng cụ nuôi ong

1.1. Lựa chọn địa điểm và sắp xếp đàn ong

- Địa điểm: Để đạt được hiệu quả cao trong việc nuôi ong mật cần chú ý một số nội dung sau:

+ Đặt ong ở nơi nhiều loài cây ra hoa có nguồn mật và nguồn phấn hoa;

+ Không đặt ong gần các trại nuôi ong khác và tránh xa những nơi tạo ra tiếng ồn lớn, có rung động mạnh, cách xa các nhà máy, kho chứa hóa chất, khu chăn nuôi, xưởng sản xuất... có môi trường, không gian bị ô nhiễm.

- Sắp đặt các đàn ong.

+ Khoảng cách đặt hai thùng ong cách nhau tối thiểu là 1m và không nên đặt thẳng hàng với nhau. Tốt nhất nên đặt thành từng cụm từ 3 đến 4 đàn và quay cửa tổ về các hướng khác nhau.

+ Đặt ong nơi thoáng mát về mùa hè, ấm về mùa đông, kê thùng ong cao từ 25 - 30cm so với mặt đất và có dụng cụ phòng chống thiên địch gây hại.

1.2. Chuẩn bị dụng cụ nuôi ong

- Thùng nuôi ong: Dùng các kiểu thùng gỗ thông dụng tự đóng theo cách riêng, nhưng thường dùng kiểu thùng có hai cửa sổ để đóng mở, phía trên có nắp đậy chống mưa nắng. Kích thước bên trong của thành thùng có chiều dài là 46,5 cm, rộng 38 cm và cao 24,5 cm.

- Khung cầu: Có thể nhắc ra, đặt vào khi chăm sóc và khai thác mật, trên khung cầu này nên gắn khuôn bánh tổ để ong tiếp tục xây thêm. Nuôi ong bằng khung cầu di động giúp khai thác mật thuận tiện nhất và cho năng suất mật cao.

- Các dụng cụ khác như: Bộ tạo chúa, bộ gắn chân tầng, dao cắt, thùng quay mật... cần chuẩn bị để phục vụ việc chăm sóc, nuôi dưỡng và khai thác mật ong thuận tiện nhất.

2. Chọn giống ong

Việc chọn ong làm giống phải dựa trên 5 đặc tính cơ bản gồm: Tính hung dữ, sản lượng mật, tình trạng âu trùng, mức độ nhiễm bệnh và khả năng dọn vệ sinh trong tổ sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến sự phát triển của đàn ong. Nếu chọn giống tốt, có nguồn gốc rõ ràng, ong chúa trẻ và đẻ khỏe sẽ tạo nhiều ong thợ và cho năng suất mật cao.

3. Kiểm tra đàn ong lấy mật

Có hai cách kiểm tra đàn ong, gồm: Kiểm tra bên ngoài và bên trong.

- Kiểm tra bên ngoài: Được áp dụng hàng ngày, người nuôi ong theo dõi hoạt động đi làm của ong thợ, thông qua đó đánh giá được tình hình của đàn ong và có các biện pháp kỹ thuật xử lý kịp thời; Nên tiến hành theo dõi vào lúc từ 7 đến 8 giờ sáng khi ong đi làm nhiều.

- Kiểm tra bên trong thùng, gồm có:

+ Kiểm tra điếm: Là phương pháp thường kiểm tra trước vụ và sau vụ mật ở một số đàn điển hình, mỗi đàn chỉ kiểm tra một hai cầu xem lượng mật dự trữ, khả năng xây bánh tổ, tình hình sâu bệnh hại và có hiện tượng chia đàn không.

+ Kiểm tra toàn bộ: Là kiểm tra tổng các đàn ong hiện có trong trại, kiểm tra tất cả các cầu trong một thùng. Phương pháp này thường được định kỳ mỗi tháng 1 lần vào thời điếm giao mùa hoặc chuyển vụ hoa.

4. Kỹ thuật cho ong ăn bổ sung và uống nước

- Kỹ thuật cho ăn bổ sung

+ *Phương pháp cho ăn*: Cho đường vào nước theo tỷ lệ 2:1 rồi hòa tan, đun sôi, để nguội và cho ăn liên 3 đến 4 buổi tối, khi ổng mật vít nắp thì dừng; có thể dùng phấn hoa + mật ong và bổ sung thêm Vitamin C, B1 trộn đều, viên thành cục hoặc bột đậu tương + lòng đỏ trứng gà trộn đều với đường để cho ong ăn vào lúc chập tối. Lưu ý: Khi nhiệt độ < 12⁰C thì không cho ong ăn.

- Kỹ thuật cho ong uống nước

Vào những ngày khô hanh, nóng bức, phải chú ý cung cấp nước cho ong bằng cách đổ nước vào máng như cho ăn bổ sung hoặc đặt thùng nước ở gần tổ ong và cho chảy nhỏ giọt trên nền bê tông để ong đến lấy nước.

Trên đây là hướng dẫn kỹ thuật chăm sóc, nuôi dưỡng quản lý đàn ong mật, trong chuyên mục kỳ sau, Trung tâm Khuyến nông tiếp tục hướng dẫn kỹ thuật khai thác mật và phòng chống thiên địch gây hại. Đề nghị người chăn nuôi ong mật thực hiện tốt, đạt hiệu quả kinh tế cao./.

Nơi nhận:

- Đài PT và TH tỉnh | Phối hợp
- Báo Tuyên Quang | tuyên truyền;
- Lãnh đạo TTKN;
- Các phòng: KT, HC&TT;
- Lưu VT.

KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC

Nguyễn Ngọc Đệ